

Behoort bij brief no. 1368.944

Ex. no. 2

Dit exemplaar bestaat uit 3 blz.

VERTROUWELIJK

CPN-CONGRES TERUG NAAR OUDE STELLINGEN

1. Op 20, 21 en 22 januari j.l. heeft de CPN te Amsterdam haar 26ste partijcongres gehouden. Het was voor de partij een belangrijk congres, dat afrekende met een veertigjarige periode, waarin een alles-overheersende rol werd gespeeld door de heer S. de GROOT. Het congres bevestigde ook het volledig herstel van de betrekkingen met de internationale communistische beweging, dat zich reeds sinds begin 1975 begon af te tekenen maar pas na de feitelijke uitschakeling van de heer De GROOT in augustus j.l. werkelijk inhoud begon te krijgen. Voorts werd de politieke koers van de partij door het congres goedgekeurd en werd het partijbestuur opgedragen zowel een concreet actie- en eisenprogramma te formuleren als een beginselprogramma te ontwerpen "op grondslag van de marxistisch-leninistische beginselen". Tenslotte werd een nieuw en aanmerkelijk groter partijbestuur gekozen.

2. Het congres werd geheel overeenkomstig de in de statuten voorgeschreven procedure georganiseerd, wat een betrekkelijk grote openheid met zich meebracht die m.n. opviel bij de financiële verantwoording. Was er echter vóór de totstandkoming van de congres-"stellingen" nog sprake van een ongekend grote vrijheid van kritiek op partijlijn en -leiding, na de vaststelling van deze discussiegrondslag verviel men weer in de traditioneel strakke partijdiscipline. Zo was ondersteuning van de "Stellingen" een van de voorwaarden om tot congresafgevaardigde gekozen te worden, hetgeen de eensgezindheid van het congres op voorhand nagenoeg garandeerde.

Deze "Stellingen" werden dan ook samen met de congresrede van partijvoorzitter HOEKSTRA unaniem aanvaard als het politieke richtsnoer voor de komende partijactiviteit.

3. In nationaal opzicht streeft de CPN naar een nieuw soort coalitie die gebaseerd moet zijn op eenheid van actie van socialisten, communisten en andere progressieve en democratische krachten. Door haar maatschappelijk gewicht en "democratische

- 2 -

machtsvorming" zal deze coalitie de huidige regering zo snel mogelijk ten val moeten brengen en in de naaste toekomst zelf regeringsmacht opeisen.

Het congres benadrukte hierbij de noodzaak van buitenparlementaire actie, met name op het sociaal en sociaal-economisch vlak en op het gebied van vrede en veiligheid ("Stop de Neutronenbom").

4. Het congres werd bijgewoond door vertegenwoordigers van 19 buitenlandse, waaronder alle Oosteuropese, CP-en die officieel als persvertegenwoordigers werden aangediend. Van een tiental buitenlandse CP-en werden begroetingsboodschappen ontvangen, die - in tegenstelling tot vorige congressen - geheel werden voorgelezen en gepubliceerd. Dit illustreert nog eens duidelijk de terugkeer van de CPN in de schoot van de internationale communistische beweging, waarmee zij zich weer "onverbrekkelijk verbonden" voelt. Een verdere verdieping van de relaties is op het congres aangekondigd. Daarbij zullen informele contacten op het niveau van persvertegenwoordigers en vertegenwoordigers van wetenschappelijke instituten een belangrijke rol gaan spelen. Voor wat betreft haar internationale positiebepaling bevestigde de CPN op het congres haar onverbloemde pro-Sowjet oriëntatie. Meer "burgerlijk democratische" (eurocommunistische) ontwikkelingen in sommige Westeuropese CP-en werden met laatdunkendheid en verdachtmaking afgedaan.

5. Het congres koos tijdens een besloten huishoudelijke zitting een nieuw partijbestuur van 60 leden, tegen 36 leden en 3 plaatsvervangende leden in het oude bestuur. Uitbreiding van het partijbestuur werd nodig geacht om de greep van de centrale leiding op de partij te versterken en op die wijze een betere uitvoering van de partijpolitiek af te dwingen. In het nieuwe bestuur zijn nu vrijwel alle CPN-districten vertegenwoordigd, terwijl het aantal vertegenwoordigers uit de partijbureaucratie sterk is toegenomen en er nogal wat personen zijn opgenomen, die een leidende rol spelen op nieuwere actieterreinen van de CPN, zoals onderwijs, gezondheidszorg en welzijnswerk.

- 3 -

- 3 -

Het congres besloot voorts het instituut van het erelidmaatschap af te schaffen, waarmee ook formeel een eind gemaakt werd aan de politieke loopbaan van de vroegere partijvoorzitter De GROOT.

6. De thans uitgestippelde partijlijn is in feite niet meer dan een wat modernere formulering van de in het begin van de jaren vijftig uitgewerkte politiek van het "Nationaal Eenheidsfront". Dit blijkt uit de nadrukkelijke actiegerichtheid van de partij, de geconstateerde noodzaak tot intensivering en verbetering van scholing en wetenschappelijke studie, maar ook uit de onverkorte ondersteuning van de buitenlandse politiek van de SU en de te verwachten discussies rond het op te stellen beginselprogramma. Dit alles maakt een ontwikkeling van de partij in meer dogmatische richting niet onwaarschijnlijk.

Tegelijkertijd zal de partijleiding ongetwijfeld pogingen ondernemen om een eind te maken aan de vrijblijvende opstelling van veel leden tegenover de partijpolitiek en de concrete uitvoering daarvan. Zowel het hernieuwde dogmatisme als de te verwachten disciplinering zouden voor de partij wel eens een ernstig beletsel kunnen blijken te zijn in haar streven naar een "nieuwe coalitie", die immers buiten eigen kring openingen moet zien te maken.

30 januari 1978.